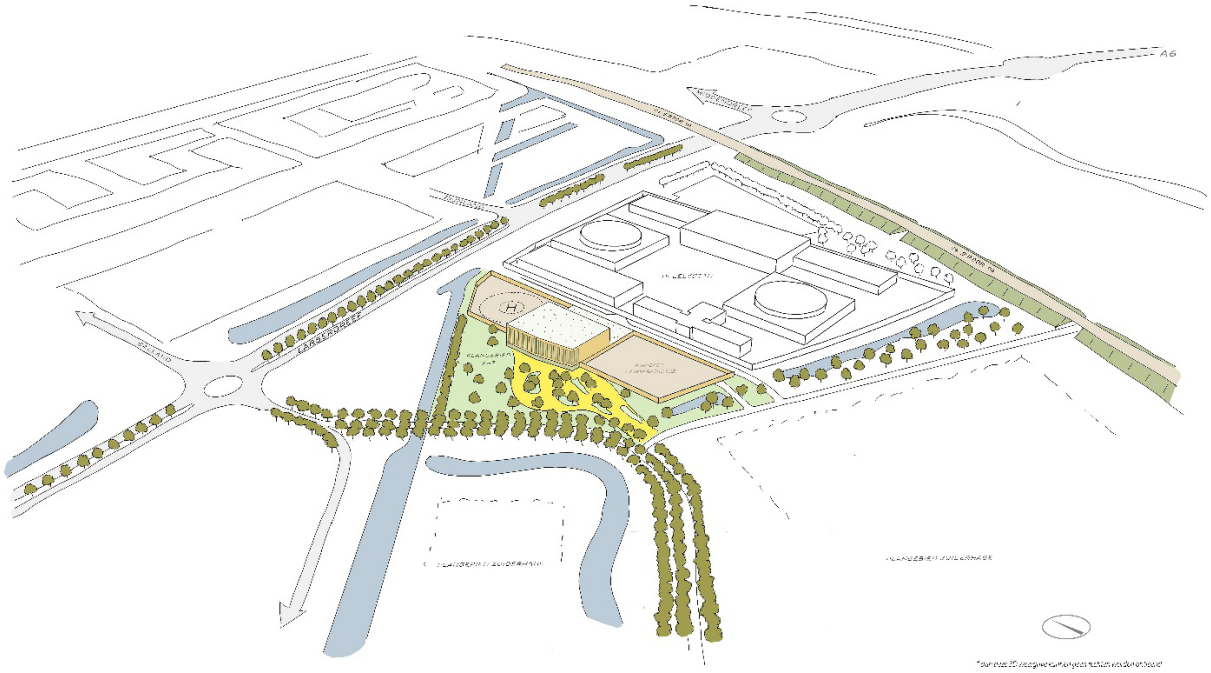
Participatieplan voor twee gelieerde rijksprojecten in Lelystad:

Nieuwbouw Extra Beveiligde Zittingslocatie (EBZ)

Renovatie bestaande Penitentiaire Inrichting (P.I.)

Aan deze schets kunnen geen rechten worden ontleend

Mei 2025

1. Inleiding

Op 25 juni 2024 heeft de toenmalige minister voor Rechtsbescherming, de Tweede Kamer op de hoogte gesteld van het definitieve besluit om te starten met de ontwikkeling van de Extra Beveiligde Zittingslokatie (EBZ) in Lelystad. Het besluit van de minister volgt uit de ondertekening van de intentieovereenkomst van de gemeente Lelystad, het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) in april 2024. Eerder heeft de gemeenteraad van Lelystad voorwaarden gesteld aan de komst van de EBZ, die zijn vastgesteld in de Nota van Uitgangspunten in de gemeenteraad op 16 juli 2023. De belangrijkste zijn een veilige en vlotte doorstroming van het verkeer aan de Larserdreef, een goede ruimtelijke inpassing en zo min mogelijk overlast voor omwonenden. De naastgelegen penitentiaire inrichting (PI) wordt in de komende jaren gerenoveerd. Deze renovatie bestaat deels uit sloop van bestaande bebouwing, deels uit nieuwbouw op de bestaande kavel, maar ook door een nieuwe verbinding met de toekomstige EBZ aan te brengen en de aanleg van een tweede ontsluitingsweg.

Dit participatieplan beschrijft de strategie en de stappen die de betrokken organisaties - RVB, Raad voor de rechtspraak, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)/Penitentiaire inrichting (PI) Lelystad in samenwerking met de gemeente - zullen ondernemen, om omwonenden en andere belanghebbenden te betrekken bij beide rijksprojecten, naast elkaar gelegen en fysiek met elkaar verbonden. Vanuit die optiek ligt het voor de hand beide ontwikkelingen in één participatieplan te behandelen en ook de acties die uit dit plan voortkomen gezamenlijk voor beide projecten uit te voeren.
Dit plan richt zich op de fase tot en met de vergunningverlening. Ook in de daaropvolgende fases zal participatie plaatsvinden. Dit wordt op een later moment verwerkt in een aanpak.

Een *Extra Beveiligde Zittingslocatie* is een rechtbank waar verdachten met een hoog veiligheids- of vluchtrisico worden berecht. Tijdens zittingsdagen worden verdachten, maar ook rechters en officieren van justitie, beveiligd vervoerd van en naar de EBZ. Dit gebeurt over de weg, maar er kan ook een helikopter worden ingezet.

Naast een grondige, toekomstbestendige renovatie, wordt de naastgelegen *Penitentiaire Inrichting* binnen de bestaande muren ook uitgebreid met nieuwe functies die deels ondersteunend zijn voor de EBZ.

2. Doelstellingen van het Participatieproces

De doelstellingen van het participatieproces zijn:

- **Informatievoorziening:** Zorgen dat alle belanghebbenden goed geïnformeerd zijn over de plannen en de voortgang van beide projecten.
- **Samen met de omgeving**: Creëren van mogelijkheden voor belanghebbenden om hun visie, zorgen en ideeën te delen.
- **Samenwerking**: Stimuleren van de samenwerking tussen Rijk, gemeente en belanghebbenden, om de voorbereiding van de nieuwbouw- en renovatieplannen te optimaliseren.
- **Projectrealisatie:** Door op het juiste moment stakeholders te betrekken bij benodigde omgevingsververgunningen, kunnen op een effectieve en efficiënte manier de stappen voor het vergunningstraject van de nieuwbouw en de renovatie worden doorlopen.

3. Doelgroepen

Dit plan richt zich voornamelijk op de onderstaande doelgroepen:

- **Bewoners**: Huidige bewoners (met name Warande en Hollandse Hout) van Lelystad en toekomstige bewoners van het woningbouwproject Zuiderhage.

- **Bedrijven en ondernemers**: Bedrijven gelegen in de buurt van het plangebied

- **Maatschappelijke organisaties**: bestaande netwerk in Lelystad

- **Gemeenteraad**: informeren en voorlichten

4. Participatiestrategie en -proces

Dit participatieplan richt zich op het proces van participatie om te komen tot de benodigde omgevingsvergunningen voor beide projecten.

Het is belangrijk om aan de voorkant de participanten duidelijkheid te geven over eventuele kaders. De eisen voor het gebouw en ondersteunende functies van de EBZ en de PI liggen door de veiligheidseisen grotendeels vast. Voor de inrichting van de openbare ruimte kunnen wensen vanuit de omgeving worden meegenomen zolang dat binnen de veiligheidskaders in te vullen is.

Door de aanwezigheid van de EBZ kunnen omwonenden overlast ervaren van beveiligde transporten en helikoptervluchten. De komst van een EBZ kan vragen en zorgen oproepen bij de omgeving, maar ook goede ideeën genereren. Daarom ligt de focus van dit participatieproces op het bieden van ruimte om in gesprek te gaan over deze vragen en zorgen. Vanzelfsprekend wordt er bij de planvorming zoveel mogelijk rekening gehouden met de directe omgeving. Ook kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen op het ontwerpbesluit van de omgevingsvergunning in de vergunningprocedure.

Dit participatieproces is opgebouwd uit verschillende fasen, waarbij iedere fase specifieke activiteiten en communicatiemiddelen omvat. Het doel is om op meerdere niveaus en momenten belanghebbenden te betrekken. Deze strategie wordt per fase verder uitgewerkt.

Deze opgaven vinden plaats in een omgeving met veel dynamiek. Denk aan het woningbouwproject Zuiderhage, een nieuwe energiecentrale, een rondweg en onderhoud van de Larserdreef. Met de diverse ambtenaren van de gemeente vindt continu inhoudelijke afstemming plaats, maar ook over de planning en het zo min mogelijk belasten van dezelfde groepen mensen.

4.1. Voorbereidingsfase (2023, 2024, Q1 2025 t/m Q3 2025)

Doel: Informeren en voorbereiden van de betrokkenen op het participatieproces.

- **Nieuwsberichten**: er zijn de afgelopen jaren meerdere nieuws- en persberichten verschenen (door gemeente zelf en door lokale, regionale en landelijke media)
- **Rondleiding**: op 30 juni 2023 zijn de gemeenteraadsleden en de wethouder uitgenodigd bij de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O), die de beveiligde transporten uitvoert. Hier hebben ze een toelichting gehad vanuit DV&O en een presentatie van de voertuigen
- **Burendag**: op 23 september 2023 zijn omwonenden door de PI uitgenodigd voor een Open Dag. Hier is ook een presentatie gehouden over de EBZ.
- **Informatiemarkt**: EBZ/PI hebben aangesloten bij de participatiebijeenkomst van woningbouwproject Zuiderhage op 10 maart 2025.
- **Eigen bijeenkomst** (gepland op 10 juli 2025): een inloopbijeenkomst in de PI voor de omgeving waarin het proces van het project, de planning, en de participatiemogelijkheden worden gepresenteerd. Daarnaast worden wensen (rondom de openbare ruimte) opgehaald.
- **Digitale participatie**: het Rijksvastgoedbedrijf heeft een projectwebsite en een centraal e-mailadres voor dit project, waar belanghebbenden vragen kunnen stellen en hun input rondom de openbare ruimte kunnen delen.
- **Social media:** Als instrument om 'op te halen' wat er speelt en welke behoeften er zijn
- **Gemeenteraad:** informatienota, beeldvormende sessie en participatieplan

4.2. Ontwerpfase BOPA/omgevingsvergunning (Q3 - Q4 2025)

Doel: In deze fase vertalen de initiatiefnemers (het Rijk) de input naar de benodigde omgevingsvergunning en toetst dit bij de participanten. De keus om input wel of niet te verwerken is aan de specialisten van het Rijk. Zij motiveren gemaakte keuzes in een separate notitie.

Wij verwachten dat de inloopbijeenkomst van 10 juli 2025 voldoende input oplevert. Onze reacties op de opgehaalde vragen, ideeën en zorgen delen wij op de projectpagina die op korte termijn wordt ingericht. Mocht een vervolgbijeenkomst toch nodig blijken, dan is er voldoende ruimte in de planning om deze te organiseren.

- **Digitale participatie**: het Rijksvastgoedbedrijf heeft een projectwebsite en een centraal e-mailadres voor dit project waar belanghebbenden vragen kunnen stellen en hun input over de openbare ruimte en ligging van de EBZ kunnen delen.
- **EBZ: indienen aanvraag BOPA** inclusief omgevingsonderzoeken, ruimtelijke onderbouwing en participatieverslag**:** streven is Q4 2025 (onder voorbehoud van omgevingsonderzoeken)
- **PI: uitwerkings- en contracteringsfase** (inclusief aanvraag omgevingsvergunning): Q2 2026 – Q2 2027

4.3. Besluitvormingsfase (Q4 2025)

Doel: Formele vaststelling van de BOPA/omgevingsvergunning met inspraak van belanghebbenden en bindend advies van de raad.

- **Inloopspreekuren**: Inloopmomenten waar belanghebbenden hun laatste vragen en opmerkingen kunnen delen.
- **Formele inspraakprocedure**: Publieke inzage en formele inspraaktermijn, waarin formele zienswijzen kunnen worden ingediend.
- **Vergunning EBZ onherroepelijk**: inclusief eventuele verlenging beslistermijn (PI in 2027)

5. Communicatiemiddelen

Om een breed publiek te bereiken en de participatie toegankelijk te maken, worden verschillende communicatiemiddelen ingezet. Deze zijn flexibel afhankelijk van de fase en behoeften van de doelgroepen. Dit gaat in samenspraak met de participatiespecialisten van de gemeente, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de voor Lelystad bekende kanalen.

- **Nieuwsberichten** op www.lelystad.nl (gemeente): actuele informatie over het project, de planning en de participatiemomenten.
- **Bewonersbrieven:** voor 'direct' omwonenden
- **Sociale media**: Actieve inzet van kanalen zoals Instagram en Facebook om updates en bijeenkomsten breed onder de aandacht te brengen.
- **Media**: Artikelen in de lokale krant, interviews op regionale televisie/radio en landelijke aandacht bij start bouw en oplevering om het bereik te vergroten.
- **Projectpagina** op http://projecten.rijksvastgoedbedrijf.nl informatie (nog te publiceren)
- **Verwijzing participatieplatform**: gemeente heeft interactief online platform voor de gehele gebiedsontwikkeling van het omringende gebied Zuiderhage: Zuiderhage - Praat mee Lelystad. Op deze plek wordt naar de projectpagina (van het Rijksvastgoedbedrijf) van EBZ/PI verwezen
- **Informatiebord** (na formele besluitvorming, in 2026/ 2027): Aan de randen van het plangebied wordt een bouwbord met informatie geplaatst, zodat passanten weten dat op die plek gebouwd gaat worden. Ook wordt er doorverwezen voor meer informatie en staan er contactgegevens op.

6. Conclusie

Met dit participatieplan streeft initiatiefnemer Rijksvastgoedbedrijf (in opdracht van de Raad van de Rechtspraak, DJI en in samenwerking met de gemeente) naar een transparant, inclusief en effectief participatieproces voor de nieuwbouw van de EBZ en de renovatie van de PI. Met een gestructureerde aanpak en diverse participatiemiddelen willen we alle belanghebbenden de kans geven om waar mogelijk bij te dragen aan een goede inpassing in de omgeving.